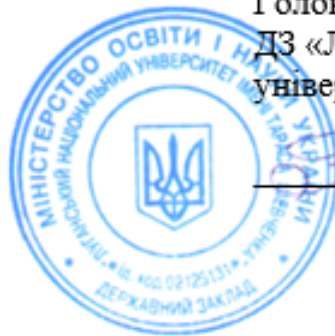

Міністерство освіти і науки України
Державний заклад
«Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Голова приймальної комісії
ДЗ «Луганський національний
університет імені Тараса Шевченка»

Олена КАРАМАН

ПРОГРАМА

**фахового вступного випробування для вступу на навчання за
другим (магістерським) рівнем вищої освіти
спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки»
на основі здобутих рівнів вищої освіти бакалавра та магістра**

Полтава - 2023

ЗМІСТ

I. Загальні положення	3
II. Організаційно-методичні рекомендації	3
III. Перелік питань з окремих дисциплін підготовки для вступних випробувань....	4
IV. Приклад тестового завдання	6
V. Перелік рекомендованої літератури	6

I. Загальні положення

Програма вступних випробувань з циклу професійно-орієнтованих дисциплін для вступу за ступенем магістра за спеціальністю 011 «Освітні, педагогічні науки» галузі знань 01 Освіта/Педагогіка є засобом перевірки якості теоретичної та практичної підготовки абітурієнтів.

Вступні випробування проводяться з метою визначення сформованості у абітурієнтів теоретичних знань з основ сучасної педагогічної науки, опанування відповідними практичними та творчими вміннями і навичками, що необхідні для ефективної організації освітнього процесу; розвитку глобального, критичного і творчого мислення, умінь швидко адаптуватися до змін в інформаційно-комунікаційному просторі; сформованості історико-педагогічного мислення як важливого компонента загальної та професійної культури педагога, розвитку здатності аналізувати педагогічні явища та процеси, уміння визначати історично зумовлені закономірності навчання, виховання особистості.

Програма вступних випробувань дозволяє систематизувати теоретичні знання абітурієнтів з загальної педагогіки, історії педагогіки, основ педагогічної майстерності.

До програми вступних випробувань включено питання з професійно-орієнтованої дисципліни навчального плану бакалаврів, а саме «Педагогіка з основами педагогічної майстерності». Це дозволить перевірити теоретичну підготовку абітурієнтів, виявити їхнє вміння самостійно поповнювати свої знання, орієнтуватись у швидкому потоці наукової інформації, вміти використовувати її на практиці та показати високу професійну підготовленість для здобуття освітнього рівня магістр.

II. Організаційно-методичні рекомендації.

Комплексне вступне випробування проводиться з метою виявлення вступників, які досягли відповідного професійного рівня та отримали необхідні знання для подальшого вдосконалення професійної діяльності в освітній галузі.

Під час випробування абітурієнт повинен *знати*:

- основні чинні законодавчі освітні документи, тенденції сучасного освітнього простору, професійні права й обов'язки педагогічних працівників;
- психолого-педагогічні засади організації освітнього процесу та продуктивної професійної комунікації в закладах освіти різного типу;
- сутність компетентнісного підходу в освіті, сучасні освітні тренди;
- способи планування й організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти, дидактичні функції методів, прийомів, форм, технологій, засобів навчання, особливості підготовки й використання сучасного навчально-методичного забезпечення, у різних освітніх контекстах, можливості інтеграції змісту різних навчальних предметів;
- критерії оцінювання результатів навчання учнівської молоді та способи їхнього саморозвитку;
- сучасні підходи до організації виховання в освітньому просторі, суб'єкт-

суб'єктної взаємодії учасників виховного процесу, положення педагогіки партнерства та виховання на цінностях, форми та методи виховання в сучасному соціокультурному просторі,

- практичні основи педагогічного дискурсу, методичний потенціал вербальних і невербальних засобів професійної комунікації, вікові й індивідуальні особливості учнів як суб'єктів освітнього процесу;

- способи, засоби й форми професійного самовдосконалення, забезпечення здатності до навчання впродовж життя.

Під час випробування абітурієнт повинен *уміти*:

- застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях, розв'язувати складні спеціалізовані задачі та вирішувати практичні проблеми в галузі освіти;

- організувати освітній процес як співпрацю в команді, ураховуючи вікові та індивідуальні особливості учнів, зокрема й осіб з особливими освітніми потребами;

- застосовувати методи, прийоми, форми, технології, засоби навчання, реалізувати міжпредметні зв'язки;

- працювати з теоретичними та науково-методичними джерелами, зокрема й цифровими;

- знаходити, обробляти, систематизувати й застосовувати в освітній діяльності сучасну наукову інформацію;

- впроваджувати елементи дослідницько-пошукової роботи в освіті;

- моделювати навчальні ситуації, спрямовані на формування ціннісних орієнтирів, національно-культурної та громадянської ідентичності, критичного мислення, морально-етичних якостей учнів та естетичногосприймання світу.

Під час випробування абітурієнт повинен *мати навички*:

- роботи з науковою та навчальною літературою в галузі педагогіки;

- аналізу реальної педагогічної ситуації;

- вибору методів і засобів навчання та виховання;

- аналізу ефективності їх застосування;

- саморозвитку і самовиховання.

Вступне випробування передбачає перевірку знань, умінь та навичок професійно-орієнтованих дисциплін.

На виконання тесту відведено 60 хвилин.

Оцінка за вступне випробування виставляється за 200-бальною шкалою оцінювання. Мінімальна кількість набраних балів складає 100.

III. Перелік питань з окремих дисциплін підготовки для вступних випробувань

1. Основні тренди освіти майбутнього.
2. Предмет та основні категорії педагогіки.
3. Галузі педагогіки. Зв'язок педагогіки з іншими науками.
4. Методи науково-педагогічного дослідження.
5. Змістова характеристика основних методологічних підходів у педагогіці (системний, діяльнісний, аксіологічний, особистісно зорієнтований).
6. Основні чинники та рушійні сили процесу розвитку й формування особистості.

7. Сучасна учнівська молодь як цифрове покоління. Особливості навчання та виховання цифрового покоління.
8. Змістовна характеристика концепції неперервної освіти.
9. Інклюзивні практики в освіті. Інклюзивне освітнє середовище.
10. Сутність процесу навчання.
11. Традиційні та інноваційні теорії навчання: біхевіоризм, когнітивізм, конструктивізм, коннективізм.
12. Закономірності й принципи навчання.
13. Зміст освіти в сучасній школі.
14. Компетентнісний підхід до навчання.
15. Види навчання. Традиційні та інноваційні моделі освіти.
16. Методи навчання та їх класифікація.
17. Форми організації освітнього процесу.
18. Засоби навчання. Вибір методів і засобів навчання. Електронні (цифрові) освітні ресурси.
19. Сучасні освітні технології.
20. Оцінювання результатів навчання учнів. Види оцінювання результатів навчання учнів (формувальне, поточне, підсумкове тощо).
21. Зворотний зв'язок в освітньому процесі. Форми зворотнього зв'язку в освітньому процесі.
22. Виховання як педагогічне явище.
23. Сутність і зміст процесу виховання.
24. Загальні методи виховання. Умови оптимального вибору та ефективного застосування методів виховання.
25. Принципи виховання як вихідні положення, що визначають зміст, методи і форми організації роботи вихователя.
26. Шкільний булінг: поняття «булінг», форми та методи попередження та подолання шкільного булінгу.
27. Системи виховання епохи Античності.
28. Педагогічна система Яна Амоса Коменського.
29. Ідея вільного виховання Ж.-Ж. Руссо.
30. Педагогічні погляди Й. Г. Песталоцці. Поняття «всебічний розвиток» особистості.
31. Розвиток принципу природовідповідності в історії педагогіки (Демокрит, Ян Амос Коменський, Д. Локк, Й. Г. Песталоцці).
32. Реформаторська педагогіка кінця ХІХ – початку ХХ ст.
33. Особливості організації навчального процесу у братських школах. Школи Запорізької Січі. Ідеал козацького виховання.
34. Педагогічні ідеї Г.С.Сковороди.
35. Педагогічна система К. Ушинського. Ідея народності у суспільному вихованні.
36. Педагогічна думка України кінця ХІХ – початку ХХ ст. (С. Русова, Х. Алчевська, Б. Грінченко та ін.).
37. Педагогічні ідеї А. Макаренка. Теорія виховання у колективі.
38. Педагогічні ідеї В.Сухомлинського.

39. Основні вимоги до сучасного вчителя. Нові професійні ролі і завдання сучасного вчителя (фасилітатор, коуч, тьютор, модератор) в контексті Концепції нової школи. М'які навички (soft skills) сучасного вчителя.
40. Педагогічна майстерність та її значення у професійній діяльності вчителя.
41. Педагогічна культура сучасного вчителя.
42. Культура педагогічного спілкування.
43. Педагогічна взаємодія у професійній діяльності вчителя. Методи і прийоми педагогічної взаємодії.
44. Конфлікти в педагогічній діяльності та способи їх вирішення.
45. Педагогічна діяльність як творчий процес.

IV. Приклад тестового завдання.

Яка з класифікацій методів навчання найбільше відповідає особистісно зорієнтованому підходу?

- за рівнями включення у творчу діяльність
- за організацією навчання
- за джерелами отримання знань
- за рівнем уважності учнів

V. Перелік рекомендованої літератури

Законодавчі і нормативні документи

- **Закон України «Про освіту»** (від 05.09.2017 № 2145-VIII). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
- **Закон України «Про повну загальну середню освіту»** (від 16.01.2020 № 463-IX. Редакція від 01.07.2022). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/463-20>
- **Державний стандарт базової середньої освіти** (затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 р. № 898). URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-deyaki-pitannya-derzhavnih-standartiv-povnoyi-zagalnoyi-serednoyi-osviti-i300920-898>
- **Професійний стандарт за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)»** (затверджено наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України 23.12.2020, № 2736). URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/zatverdzheno-profstandart-vchitelya-pochatkovih-klasiv-vchitelya-zakladu-zagalnoyi-serednoyi-osviti-i-vchitelya-z-pochatkovoyi-osviti>)

Педагогіка

- **Анєнкова І. П., Байдан М. А., Горчакова О. А., Руссол В. М.** Педагогіка. Навчальний посібник. Львів : «Новий Світ-2000», 2020. 567 с.
- **Башкір О. І., Васильєва С.О., Собченко Т.М.** Дидактика : навч.-метод. посіб. ; ХНПУ ім Г. С. Сковороди. Харків : [б. в.], 2016. 163 с.
- **Волкова Н. П.** Педагогіка : навчальний посібник. 4-те видання, стереотип.

Київ : Академвидав, 2012. 616 с.

- **Гурський В. А.,** Присакар В. В. Педагогіка. Загальні основи педагогіки теорія освіти і навчання. У двох книгах. Книга 1: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Вид. 2-е, доопр. і доп. Кам'янець-Подільський : Медобори-2006, 2014. 218 с.
- **Дидактика:** теорія і практика: навч.-метод. посіб. для студ. гуманітарних факультетів / О. С. Березюк, О. М. Власенко. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2017. 212 с.
- **Каменєва Т. М.** Теоретичні основи навчання: навч.-метод. посібник. Київ : МНУЦ, 2018. 282 с.
- **Нова українська школа.** Концептуальні засади реформування середньої школи. Київ : МОН України, 2016. 40 с.
- **Нова українська школа:** порадник для вчителя / за заг. ред. Н. М. Бібік. Київ : Літера ЛТД, 2018. 160 с.
- **Педагогіка:** хрестоматія для здобувачів вищої освіти / укладачі Є. М. Суліма, С. О. Деніжна, І. О. Петухова. Ірпінь : Університет ДФС України, 2021. 422 с.
- **Технології** виховної діяльності в умовах соціокультурного пограниччя Сходу України: методичний посібник для студентів педагогічних спеціальностей / О. Алексєєва, Л. Бутенко, О. Ігнатович, І. Котенєва, І. Курліщук, І. Павленко, О. Севастьянова, І. Шама, В. Швирка ; за заг. ред. Л. Бутенко. Старобільськ : ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», 2019. 192 с.
- **Федорчук В. В.** Освітні технології : навч.-метод. посіб. Кам'янець-Подільський, 2019. 161 с.
- **Фіцула М. М.** Педагогіка: навч. посібник. Вид. 2-ге, випр., доп. Київ : Академвидав, 2006. 560 с.
- **Ярощук Л.** Теорія і методика виховання : навч. посіб. Бердянськ, 2019. 400 с.

Історія педагогіки

- **Васюк О. В.,** Сопівник І. В. Історія української педагогіки і освіти: навч. посіб.-хрестоматія. Київ : ДАКККіМ, 2011. 600 с.
- **Завгородня Т. К.,** Прокопів Л. М., Стражнікова І. В. Історія педагогіки: навч.-метод. посіб. Івано–Франківськ, 2014. 160 с.
- **Задорожна-Княгницька Л. В.** Історія педагогіки : навчальний посібник для студентів ЗВО. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. 364 с.
- **Зайченко І. В.** Історія педагогіки : у двох книгах. Київ: Видав. Дім «Слово», 2010. Кн. I : Історія зарубіжної педагогіки. 2010. 624 с.
- **Зайченко І. В.** Історія педагогіки: у двох книгах : навч. посіб. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2010. Кн. II : Школа, освіта і педагогічна думка в Україні. 2010. 432 с.
- **Історія української школи і педагогіки :** Хрестоматія / уклад.: О. О. Любар ; за ред. В. Г. Кременя. Київ: Знання, 2005. 767 с.
- **Коваленко Є. І.** Історія зарубіжної педагогіки : хрестоматія / уклад. і автори вступних статей Є. І. Коваленко, Н. І. Белкіна ; заг. ред. Є. І. Коваленко. Київ : Центр навч. літератури, 2006. 664 с.

- **Левківський М. В.** Історія педагогіки: навч.-метод. посібник. Вид. 4-те. Київ : Центр учбової літератури, 2016. 190 с.
- **Скільський Д.** Історія зарубіжної педагогіки: посібник. Київ : Смолоскип, 2011. 376 с.
- **Скільський Д. М.** Історія української педагогіки : ілюстр. навч. посіб. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2012. 340 с.
- **Хрестоматія з української класичної педагогіки** : К. Ушинський, С. Русова, А. Макаренко, Г. Ващенко, В. Сухомлинський : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / уклад. В. П. Кравець, О.І. Мешко. Київ : Грамота, 2008. 768 с.
- **Хрестоматія з української педагогіки: навчально-методичний посібник** / Упоряд. О. С. Березюк, О.М. Власенко; За ред. О.С. Березюк, О.М. Власенко. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2017. 338 с.
- **Ярошук Л.** Історія педагогіки: навч.-метод. комплекс. Бердянськ, 2013. 392 с.

Основи педагогічної майстерності

- **Гарькавець С. О., Волченко Л. П.** Спілкування в педагогічному процесі : навчальний посібник. Житомир : ТОВ «Видавничий дім “Бук-Друк”», 2021. 100 с.
- **Кайдалова Л. Г.** та ін. Педагогічна майстерність викладача: навчальний посібник. Харків: Вид-во НФаУ, 2009. 140 с.
- **Марченко О. Г.** Основи педагогічної майстерності. Харків: Основа, 2009. 112 с.
- **Основи педагогічної майстерності** : навч.-метод. посібник / упоряд. Наталія Мачинська, Анна Федорович, Наталія Яремчук. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 286 с.
- **Педагогічна майстерність: Хрестоматія: Навч. посіб.** / Упоряд.: І. А. Зязюн та ін.; За ред. І. А. Зязюна. Київ : СПД Богданова А. М., 2008. 462 с.
- **Педагогічна майстерність: Підручник; за ред. І. А.Зязюна.** 2-ге вид., доп. та переробл. Київ: Вища школа, 2004. 422 с.
- **Пихтіна Н. П.** Основи педагогічної техніки: навч. посіб Київ : «Центр учбової літератури», 2013. 316 с.
- **Сходинки до педагогічної майстерності** : словник з курсу «Основи педагогічної майстерності» / уклад. : Л. Л. Бутенко, О. Г. Ігнатович. Старобільськ, 2015. 136 с.
- **Теслюк В. М., Лузан П.Г.** Основи педагогічної майстерності : навчальний посіб. Київ: НАКККіМ, 2011. 304 с.
- **Тищенко Л. М.** Культура педагога : монографія / С. О. Заветний, С.М. Пазиніч, О. С. Пономарьов, Л. М. Тищенко. За ред. О. С. Пономарьова. Харків: «Міськдрук», ХНТУСГ ім. П. Василенка, 2015. 320 с.
- **Федорчук В. В.** Основи педагогічної майстерності. Кам'янець-Подільський: Видавець Зволейко Д., 2008. 140 с.